

Till Nordisk Råd

Rek. 22/2022 – Nordisk samarbeide om postvirale sjukdomen long-covid

[Klik og skriv]

1. Rekommandasjon

Rekommandasjonen har følgende ordlyd:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

- Att samordna nordisk medicinsk forskning och insatser att bekämpa sjukdomen long-covid med stöd av de kunskaper och erfarenheter som redan finns om andra postvirala sjukdomar
- Att öka samarbetet kring behandling av long-covid inom Norden

1. Meddelelse fra Nordisk ministerråd

Nordisk ministerråd deler Nordisk råds anbefaling om å styrke nordisk samarbeid om medisinsk forskning og erfarings- og kunnskapsutveksling om innsatser som bekjemper long-covid /post-covid19 syndrom, og kan informere Nordisk råd om at det pågår en rekke felles nordiske initiativ på området.

Bakgrunn

Det er anslått at 10 prosent av covid 19-smittede opplever langvarige symptomer, definert av WHO som en egen diagnose, post-covid-19-syndrom. En oppsummering av kunnskap fra tilgjengelige studier om senfølger etter covid-19 gjennomført av det norske Folkehelseinstituttet konkluderer med at alvorlig covid-19, som krever sykehusinnleggelse med eller uten intensivbehandling, korrelerer med flere symptomer ved seks og tolv-måneders oppfølging. Generelle-, nevrologiske og lungesyntomer er det vanligste. Foreløpig er kunnskapsgrunnlaget om senfølger sparsomt, og langtidsprognosen er ukjent. Hvis plagene blir kroniske er det risiko for langvarig sykdom med påfølgende konsekvenser for den enkelte og samfunnet, for eksempel i form av frafall fra arbeidsliv eller høyere utdanning.

I Sverige, Danmark, Finland og Norge er det utviklet nasjonale veiledere for oppfølging av personer med senfølger av covid-19. Noen av pasientene med langvarige symptomer opplever komplekse, vedvarende og flere ulike symptomer etter det akutte infeksjonsforløpet.

Under Norges formannskap i MR-S 2022 ble det derfor igangsatt et nytt initiativ, *kunnskapsutvikling post covid-19*, som skal bidra til økt nordisk samarbeid og utveksling av erfaringer i møte med nye områder i kjølvannet av Koronapandemien, slik som post-covid19-syndrom. Prosjektet er under ledelse av NordForsk.

Bakgrunnen for initiativet er en felles nordisk utfordring i hvordan man skal behandle covid-19 smittede som opplever langvarige symptomer. I prosjektets første fase legges vekt på konsensus om definisjon av post-covid-19-syndrom, beste praksis og kliniske retningslinjer og etablering av nettverk og samarbeid. I andre fase skal det undersøkes om prosjektet kan kobles mot Nordic Commons ved at Covid-19 data kan utgjøre en pilot/et bruksområde for infrastrukturen og som utgangspunkt for nordiske helsedataanalyser og pragmatiske kliniske studier og/eller randomiserte kliniske studier.

MR-S anser det derfor svært relevant å fortsette med tilrettelegging for erfaringsutvikling, tverrfaglig samarbeid og kunnskapsutvikling om effekt av ulike behandlingstiltak, kunnskapsutvikling gjennom forskning relatert til oppfølging av slike pasienter og deres videre forløp. Det kan dreie seg om kliniske studier og registerstudier, eventuelt i kombinasjon. I regi av NordForsk blir det også finansiert en rekke prosjekter på samfunnsikkerhet post covid-19, som tar lærdom av Koronakrisen ut fra flere synsvinkler, både medisinske, og samfunnsmessige. I tillegg legges det opp til å lansere et nytt forskningsprogram om barn og unges livskvalitet i post-pandemiens Norden, hvor planen er å sette søkelys på de langsiktige konsekvensene av Covid-19 pandemien på mental helse, utdanning og livsvilkår for barn og unge. Det planlegges også å styrke dette forskningsprogrammet ytterligere med 3 MDKK fra budsjettkompromisset mellom NR og NMR.

Behandling av rekommandasjonen i Nordisk ministerråd

Nordisk ministerråd konstaterer at et omfattende nordisk samarbeid på long-covid /post-covid-19-syndrom er under utvikling, gjennom innsatser som støtter opp under erfaringsutveksling og kunnskapsspredning i Norden, i tråd med Nordisk råds rekommandasjon. Det er store muligheter for erfaringsutveksling og tverrfaglig samarbeid om for eksempel følgeforskning, oppfølging av pasienter gjennom kliniske studier og registerstudier, eventuelt i kombinasjon. Det er også mulig å undersøke de samfunnsmessige implikasjonene som innenfor arbeid og utdanning, levevilkår og livskvalitet.

Ministerrådet støtter derfor anbefalingene om å styrke samarbeidet i Norden om forskning og innsatser for å bekjempe long-covid /post-covid-19-syndrom og øke samarbeidet

omkring behandling av dette i Norden til beste nytte for pasienter, helsemyndigheter, forskere og andre aktører i de nordiske landene. Dette er et arbeid som ministerrådet vil ta videre.

Nordisk ministerråd anser herved at rekommandasjonen er oppfylt.